

Dorin Cimpoescu, *Republica Moldova – criza regimului parlamentar democratic*, București. Pro Universitaria, 2015, 277 p., ISBN 978-606-26-0275-8

Apariția cărții *Republica Moldova – criza regimului parlamentar democratic*, semnată de istoricul Dorin Cimpoescu, este un eveniment salutar, or, autorul, un fin cunoscător al realităților din interfluviu, dezbate cu pricepere un subiect important pentru înțelegerea deficiențelor cu care se confruntă Republica Moldova în procesul de afirmare ca entitate politică pe harta Europei. E de notat actualitatea acestei monografii în contextul crizelor politice, sociale și economice cu care se confruntă succesiv Republica Moldova în ultimii ani.

Lucrarea lui Dorin Cimpoescu cuprinde cinci capitole, însoțite de o listă bibliografică și de 35 de anexe, pe care se bazează cercetarea. Alexandru Ghișa are perfectă dreptate când afirmă că studiul este important pentru „o mai bună cunoaștere a evoluțiilor și involuțiilor istorice ale noului stat”. Cu regret, în România se vorbește și se scrie prea puțin despre Republica Moldova, iar analizele făcute sunt adesea superficiale sau părtinitoare. În pofida vecinătății și comunității de limbă, realitățile basarabene sunt fie necunoscute, fie greșit percepute sau neînțelese de publicul din România, inclusiv (sau mai cu seamă) de oamenii politici de la București. Dorin Cimpoescu este o fericită abatere de la această stare de lucruri. El poate fi considerat unul dintre foarte puținii specialiști în istoria recentă a Republicii Moldova pe care-i are România. Analizele sale nu sunt generale, eseistic-didactice. Cercetărilor lui Dorin Cimpoescu le sunt caracteristice rigoarea academică și concretețea. Cartea de față e o confirmare a acestei aserțiuni, deloc circumstanțiale.

Autorul a ales ca subiect de cercetare una din cele mai actuale probleme ale vieții politice curente din Republica Moldova – crizele parlamentare, cu care se confruntă tânărul stat în procesul de căutare a unei forme adecvate de organizare politico-societale. În acest context, autorul evidențiază faptul că pe parcursul unui sfert de veac de existență Republica Moldova a trecut prin cinci forme de exprimare politică: trei cu caracter parlamentar, una prezidențială și una semiprezidențială (p. 13). Una dintre problemele principale ale Republicii Moldova, în viziunea autorului, ar fi lipsa unui concept clar de dezvoltare statală. O dovadă a acestei stări de lucruri sunt cele trei tentative de reformă constituțională (1990, 1994, 2000), dintre care niciuna practic nu a fost dusă la bun sfârșit. Constituția adoptată în 1994 este o lege care diferă radical de proiectul inițial, fapt care se datorează schimbării componenței legislativului de la Chișinău în martie 1994.

Așa cum înțelegem din lectura cărții lui Dorin Cimpoieșu, calitatea îndoielnică a schimbărilor politice care au intervenit în Republica Moldova în primul deceniu de independență demonstrează, întâi de toate, lipsa unei clase politice profesioniste, a unei agende clare de acțiune. Trecerea de la o republică parlamentară la una prezidențială (1991-1994), semiprezidențială (1994-2000) și parlamentară (2000 – prezent) a fost mai degrabă o încercare a unor politicieni moldoveni de a-și servi interesele de grup, nu și o agendă națională. Criza constituțională și conflictul dintre parlament și președinte, care s-au produs în anul 2000, sunt, așa cum arată și autorul, foarte concludente în acest sens. Modificările operate în Constituția Republicii Moldova în anul 2000 nu au rezolvat nici pe departe problema organizării politice, ci mai degrabă au aprofundat criza constituțională. În plus, reforma nu a fost dusă la bun sfârșit. Pe de o parte, Republica Moldova este, conform noii redacții a Constituției, cel puțin oficial, un stat parlamentar, pe de altă parte, șeful statului își păstrează un șir de prerogative specifice unui regim semiprezidențial. De această stare ambiguă a profitat din plin Partidul Comuniștilor din Republica Moldova și președintele V. Voronin (2001-2009).

Alegerile din 2009 au marcat o nouă etapă a crizei constituționale, manifestată prin incapacitatea parlamentului de a alege președintele Republicii, o criză soldată cu două runde de alegeri anticipate (2009 și 2010). Revenirea la putere a partidelor de orientare democratică în 2009 nu a rezolvat această problemă. Lipsa numărului ne-

cesar de voturi a menținut starea de incertitudine până în primăvara anului 2012.

Tentativele de modificare a Constituției, sau chiar de elaborare a unui nou proiect de lege fundamentală, care au avut loc în ultimii ani, nu s-au soldat cu succes. Implicit, criza constituțională rămâne a fi actuală pentru Republica Moldova. Tergiversarea procesului de instituire a unui nou guvern și lipsa unei coaliții majoritare în Parlamentul Republicii Moldova după alegerile generale din 30 noiembrie 2014 sunt o dovadă în acest sens.

Dorin Cimpoeșu analizează cu pertința unui diplomat și competența unui cercetător aceste lucruri în cartea de față, care este, fără îndoială, un instrument util pentru toți cititorii de limbă română interesați de istoria politică recentă a Republicii Moldova.

Sergiu Musteață, Oleg Serebrian